

วาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในนวนิยายเรื่อง กรงกรรม ของจุฬามณี

Discourses of Prostitutes in Krong-karma, a Novel by Chulamanee

เหลียง เสี่ยวยู^{1*}, และจันทรสุตา ไชยประเสริฐ²

Liang Xiaoyu^{1*}, and Jansuda Chaiprasert²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก, หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

¹ Ph.D. candidate, Doctor of Arts, Program in Communicative Thai as a Second Language, Huachiew Chalermprakiet University.

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

² Lecturer, Department of Language studies, Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalermprakiet University.

*Corresponding author, E-mail: lxiaoyu754@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในนวนิยายเรื่อง *กรงกรรม* ของจุฬามณี เล่มที่ 1 จัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2560 ผลการศึกษาพบว่า โสเภณีในนวนิยายมีลักษณะทั้งหมด 7 ประการ ได้แก่ 1) วาทกรรมโสเภณีในความหมายโรคภัย โสเภณีเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์มากและง่ายที่สุด 2) วาทกรรมโสเภณีในความหมายนางงาม โสเภณีมีการแต่งกายที่สวยงามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างอารมณ์เสน่หาให้เกิดแก่ผู้ชาย 3) วาทกรรมโสเภณีในความหมายสินค้า โสเภณีเป็นสินค้าประเภทหนึ่งที่มีชีวิต มีการให้บริการตามความต้องการของผู้ชายเพื่อรับเงินทองเป็นสิ่งตอบแทน 4) วาทกรรมโสเภณีในความหมายคนยากจน โสเภณีมักเกิดในครอบครัวที่ยากจน มีการประกอบอาชีพโสเภณีเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนในครอบครัว 5) วาทกรรมโสเภณีในความหมายบุคคลที่มีการศึกษาน้อย มักจะเป็นบุคคลที่ไม่ได้รับการศึกษาในระดับสูง การประกอบอาชีพโสเภณีไม่ต้องใช้ความรู้ความสามารถก็สามารถหาเงินได้ 6) วาทกรรมโสเภณีในความหมายบุคคลที่มีความชำนาญด้านการขายบริการ โสเภณีที่มีประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้ชายเกิดความชื่นชอบ และยินยอมที่จะจ่ายเงินมากขึ้น และ 7) วาทกรรมโสเภณีในความหมายบุคคลที่ถูกดูถูกเหยียดหยาม มักจะเป็นหญิงที่ไร้ค่า จากการศึกษาวาทกรรมโสเภณีในนวนิยายเรื่องนี้ ทำให้เห็นมุมมองต่าง ๆ ที่มีต่อโสเภณีมากขึ้น

คำสำคัญ: วาทกรรม, โสเภณี, นวนิยาย, กรงกรรม

Abstract

This qualitative research aimed to study discourses of prostitutes in *Krong-karma*, vol. 1 published in 2017, a novel by Chulamanee. The research found seven types of discourses of prostitutes in the studied novel, including: 1) prostitutes as a risky source of sexually transmitted diseases. 2) Prostitutes as a beautiful tempter who beautifully dressed to seduce men. 3) Prostitutes as a living goods used according to desires of men

in exchange for money. 4) Prostitutes as the poor who entered the career for solving poverty problems of the family. 5) Prostitutes as an uneducated who could perform the career and earned money with no education. 6) Prostitutes as a specialist in selling services; men appreciated experienced prostitutes and willingly paid higher charges. And 7) The discourse of prostitutes in the sense that a person who is looked down upon is usually a worthless. By this study, more various points of view toward prostitutes were shown.

Keywords: discourse, prostitutes, novel, Krong-karma

บทนำ

หากกล่าวถึง “โสเภณี” ภาพที่ปรากฏออกมามักจะเป็นภาพที่ไม่ค่อยดีในสายตาของสังคมไทย คนไทยส่วนมากมีมุมมองต่อโสเภณีว่า เป็นผู้หญิงบริการที่ต้องสนองความใคร่หรือความต้องการของผู้ชาย ซึ่งได้รับเงินเป็นค่าตอบแทนในการให้บริการแก่ผู้ชาย บัญชา มินทรชินทร์ (2504) ได้กล่าวถึงโสเภณีไว้ว่า โสเภณีนั้นมีประวัติที่ยาวนาน ซึ่งแต่เดิมอาชีพนี้เป็นอาชีพที่เกิดขึ้นเพื่อการบูชาเทพเจ้า โดยในอดีตผู้หญิงทุกคนจะต้องผ่านพิธีบูชาเจ้าแม่มีลิตตาโดยการบูชาสละพรหมจรรย์ให้แก่ผู้ชาย ผู้ชายเมื่อต้องการจะมีเพศสัมพันธ์กับหญิงคนใดก็จะโยนเหรียญมาที่ตักของผู้หญิง ซึ่งเงินที่ถูกโยนมานั้นก็ต้องให้แก่โบสถ์เพื่อเป็นค่าบำรุงการกุศลทางศาสนาไป สำหรับในสังคมไทย เด่น รักซ้อน (2545) ได้กล่าวว่า โสเภณีมีมาแต่สมัยโบราณและได้วิวัฒนาการมาจนถึงปัจจุบัน สังคมไทยเกิดอาชีพนี้ขึ้นมาแต่สมัยสุโขทัย แต่เป็นอาชีพที่สังคมไทยยอมรับไม่ได้ เนื่องจากศีลธรรมจรรยาอันดีงาม ทั้งนี้โสเภณีมีชีวิตความเป็นอยู่ไม่แตกต่างจากคนธรรมดามากนัก แต่ส่วนมากจะมีปัญหาในเรื่องการเงิน ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวที่ยากจน ไม่มีงานทำ รักสนุก และค่านิยม ไม่แตกต่างจากผู้หญิงธรรมดาทั่วไปแต่มีความฟุ่มเฟือย ส่วนลักษณะภายนอกนุ่งน้อย ห่มน้อย แต่งหน้าตาตุน อยู่ในสถานที่ที่ไม่สมควร

อย่างไรก็ตาม หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 อุดมการณ์เสรีภาพและความเสมอภาคได้แพร่กระจายไปในหมู่ราษฎร ทำให้เกิดแนวโน้มการสร้างวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของโสเภณี ซึ่งเป็นคนชนชั้นต่ำของสังคมชั้น (ตรีศิลป์ บุญขจร, 2541) ซึ่ง นวนิยายเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่จะนำเสนอและสะท้อนแง่มุมของกลุ่มโสเภณีมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างรุนแรง มีการยอมรับความคิดและวัฒนธรรมใหม่ ๆ อีกทั้งเป็นช่วงจุดเปลี่ยนในการรณรงค์ให้การค้าบริการทางเพศเป็นอาชีพที่ถูกกฎหมาย (สรณัฐ ไตลังคะ, 2550) ดังนั้น จึงทำให้วรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโสเภณีมีจำนวนมากยิ่งขึ้น

นวนิยายเป็นสื่อที่สามารถเห็นวาทกรรม ดังที่ สุรางค์ จันทวานิช (2553) ได้กล่าวถึง วาทกรรมคือ ระบบและกระบวนการผลิตเอกลักษณ์และความหมายให้แก่สิ่งต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความเป็นจริง ตัวตนของมนุษย์ ฯลฯ เป็นกฎเกณฑ์ในการกำหนดการดำรงอยู่ การเปลี่ยนแปลงหรือการหายไปของสิ่งต่าง ๆ การวิเคราะห์วาทกรรม คือ การศึกษาและสืบค้นถึงกระบวนการขั้นตอนลำดับเหตุการณ์และรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ในการสร้างเอกลักษณ์ และความหมายให้กับ สรรพสิ่งที่ห่อหุ้มเราอยู่ในสังคม ในรูปของวาทกรรม และภาคปฏิบัติของวาทกรรมว่าด้วยเรื่องต่าง ๆ ว่ามีความเป็นมาอย่างไร มีการต่อสู้เพื่อช่วงชิงการนำในการกำหนดกฎเกณฑ์ว่าด้วยเรื่องนั้นอย่างไร มีความหมายเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลสถาบัน สถานที่ เหตุการณ์อะไรบ้าง และผลกระทบที่เกิดจากการสร้าง รวมตลอดถึงการเก็บกดและปิดกั้น

ของสิ่งเหล่านี้ของวาทกรรมมีอะไรบ้าง เช่นเดียวกับ วาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในนวนิยาย ดังนั้น ผู้วิจัยสามารถนำแนวคิดเรื่องวาทกรรมมาศึกษาลักษณะของโสเภณีที่สังคมประกอบสร้างขึ้นผ่านตัวบทวรรณกรรม

นวนิยายเรื่อง *กรงกรรม* มีภูมิหลังเป็นช่วงเวลาสงครามเวียดนาม ในช่วงสงครามเวียดนาม มีผู้หญิงบริการ เพื่อให้บริการแก่กองทัพสหรัฐฯ ในช่วงนี้อเมริกาได้ยกกำลังพลทหารขึ้นบกที่บริเวณชายฝั่งตะวันออกของไทย ทำให้มีโสเภณีจำนวนมาก แม้กระทั่งโสเภณีไทยได้เปลี่ยนการให้บริการจากคนไทยไปบริการให้คนต่างชาติดีกว่า เพราะได้เงินมากกว่าคนไทยเป็นเท่าตัว และไทยเองในฐานะที่เป็นประเทศที่ตั้งฐานทัพของอเมริกา ในยุคนี้ผู้หญิงไทยที่ได้รับความนิยมจากบรรดาทหารจีไอ ส่วนใหญ่ (พีรทรัพย์ วิจิตร์ชินีกร และ วรรัชชล คั้วตรี, 2560)

จากการสำรวจของผู้วิจัยพบว่า มีงานวิจัยหลายเรื่องได้ศึกษาถึงโสเภณี เช่น กฤต โสดาลี (2564) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง โครงสร้างสังคมและวิถีของหญิงโสเภณีที่อยู่ในวรรณกรรมไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2480-2509, ธวัชพล ทองอินทราช (2563) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง วาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในสังคมไทย อัญมณี ภักดีมวลาชน วริษฐา อุเทศนันท์ และกฤต โสดาลี (2562) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ภาพตัวแทนของโสเภณีในละครโทรทัศน์ หัซซากร วงศ์สายัณห์ และพรทิพย์ อำพันธ์ (2561) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ปัญหาโสเภณีในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเด่น รักซ้อน (2545) โสเภณี ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับโสเภณีส่วนมากจะศึกษาถึงวิถีชีวิตของโสเภณี หรือมีการศึกษา วาทกรรมทางนโยบายโสเภณีไทยในแต่ละยุคมีบริบทเป็นอย่างไร มีการก่อรูป การต่อต้านทางวาทกรรมอย่างไร และมีตัวแสดงที่สำคัญทางวาทกรรมอย่างไรบ้าง หรือมีการศึกษาปัญหาโสเภณีในแต่ละพื้นที่ ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาเกี่ยวกับวาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในนวนิยายเรื่อง *กรงกรรม* ของจุฬามณี เป็นสิ่งที่น่าสนใจและสามารถศึกษาเพื่อให้เห็นถึงชุดความคิดของคนในสังคมไทยที่มีต่อโสเภณี

นวนิยายเรื่อง *กรงกรรม* ได้กล่าวถึงตัวละครโสเภณีมักจะมีครอบครัวยากจน ซึ่งเรณูเป็นตัวละครเอกที่เคยเป็นโสเภณี เธอเคยถูกสามีของพี่สาวข่มขืนจนท้องคลอดลูกชาย และลูกเข้าใจว่าตนเป็นพี่สาวและเรียกแม่ของเรณูว่าแม่แทน เมื่อพ่อเรณูป่วยหนัก ในครอบครัวไม่มีเงินใช้ เรณูจึงต้องขายตัวในบาร์ที่ตาคลี เพื่อรับผิดชอบแก้ไขปัญหายากจนในบ้าน ปฐน ลูกชายคนโตของเจ้าของกิจการร้านค้าและโรงสี ได้กลับมาเยี่ยมที่บ้านหลังจากที่เป็นทหารที่ตาคลี และพาเรณู หญิงสาวที่ขายบริการในบาร์ไปด้วย เพราะเธอบอกว่าได้ท้องกับปฐน ดังนั้น ผู้วิจัยได้เห็นถึงภาพช่วงแรกสาเหตุการเป็นโสเภณีและภาพช่วงหลังที่ปรากฏออกจากโสเภณีมักจะเป็นภาพที่ไม่ค่อยดีในสายตาของบุคคลสังคมไทย และเป็นอาชีพที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ถูกให้ความหมายว่าเป็นหญิงที่สกปรก แปรแป้น และไม่ต้องการปฏิสัมพันธ์หรือคบค้าสมาคมกับผู้ทำอาชีพโสเภณีในเรื่องนี้ ผู้แต่งได้นำเสนอลักษณะของโสเภณีได้อย่างชัดเจน โดยผ่านพฤติกรรม คำพูด และการแต่งกายของตัวละครโสเภณีที่ปรากฏในนวนิยายนั้นไว้ว่ากลุ่มโสเภณีมีลักษณะว่าเป็นอย่างไร และยังสามารถเห็นถึงมุมมองของคนในสังคมไทยที่มีต่อหญิงโสเภณีว่าเป็นอย่างไร

ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างชาติ จึงสนใจที่จะศึกษาหัวข้อ “วาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในนวนิยายเรื่อง *กรงกรรม* ของจุฬามณี” เนื่องจากโสเภณีมีมานาน และสังคมมีการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา ในปัจจุบันมีการยอมรับความคิดและวัฒนธรรมใหม่ ๆ อีกทั้งเป็นช่วงจุดเปลี่ยนในการรณรงค์ ให้การค้าบริการทางเพศเป็นอาชีพที่ถูกกฎหมาย การศึกษาในเรื่องนี้จึงจะทำให้เห็นมุมมองต่าง ๆ ในเรื่องโสเภณีมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิเคราะห์วาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในนวนิยายเรื่อง *กรงกรรม* ของจุฬามณี

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกนวนิยายของจุฬามณีจำนวน 1 เรื่อง คือ *กรงกรรม* เล่มที่ 1 จัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2560

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับวาทกรรม ดังนี้

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2543) ได้อธิบายว่าวาทกรรม คือ ระบบที่ทำให้การพูดการเขียนในสังคมหนึ่ง ๆ เป็นไปได้ เพราะวาทกรรมจะเป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์เงื่อนไข และกลไกต่าง ๆ ในการพูดการเขียน และกระบวนการนี้ทำหน้าที่สร้างเอกลักษณ์ ความหมายกับสรรพสิ่งต่าง ๆ ในสังคมที่ห่อหุ้มเราอยู่ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจริง หรือตัวตนของเราเอง ดังนั้น แนวคิดวาทกรรมจึงจะช่วยให้เข้าใจชุดความคิดเกี่ยวกับโสเภณีที่ถูกถ่ายทอดผ่านภาษาในตัวบทวาทกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (DOCUMENTARY RESEARCH) และการวิเคราะห์ ตัวบทวรรณกรรม (CONTENT ANALYSIS) โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์
2. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับประวัติและผลงานจุฬามณี
3. คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) นวนิยายเรื่อง *กรงกรรม* ของจุฬามณีที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับโสเภณี
4. วิเคราะห์วาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในนวนิยาย *กรงกรรม* ของจุฬามณีในด้านต่าง ๆ
5. นำเสนอผลการศึกษาวินิจฉัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (DESCRIPTIVE ANALYSIS)

ผลการวิจัย

วาทกรรมโสเภณีที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง *กรงกรรม* ของจุฬามณี ได้แก่ วาทกรรมที่ประกอบสร้างความหมายโสเภณีให้เป็นโรคร้าย นางงาม สิ้นค้า คนยากจน ตลอดจนจนถึงบุคคลที่มีการศึกษาน้อย บุคคลที่มีความชำนาญด้านการขายบริการและบุคคลที่ถูกดูถูกเหยียดหยาม ซึ่งวาทกรรมทั้งหมดเหล่านี้ล้วนเป็นวาทกรรมที่ประกอบสร้างขึ้นเพื่อกีดกันให้โสเภณีออกจากพื้นที่ความเป็นผู้หญิงที่ดีของสังคมโดยผ่านพฤติกรรม คำพูด และการแต่งกายของตัวละครโสเภณี และคนรอบข้าง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วาทกรรมโสเภณีในความหมายโรคร้าย

ความหมายโรคร้าย หมายถึง หญิงบริการทำหน้าที่ช่วยปลดเปลื้องความใคร่ของฝ่ายชาย สามารถคลายความเครียดและสร้างความสนุกสนานแก่ฝ่ายชาย เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์ได้ง่าย ในสังคมทั่วไป โสเภณีถูกประทุษร้ายว่าเป็นหญิงชั่ว หญิงสกปรก สามารถนำโรคทางเพศสัมพันธ์ติดต่อไปถึงบุคคลต่าง ๆ ที่ซื้อบริการนั้น ๆ ได้ ดังเช่น

นวนิยายในตอนทีปฐนพาเรณูที่เคยเป็นโสเภณีมาที่บ้าน นางย้อยซึ่งเป็นแม่ของปฐนกำวลูกชายพาหญิงที่เข้าบ้านนั้น จะนำโรครักไข้เจ็บมาให้ลูกชายตนเอง ดังความว่า

“ประจำเดือนขาดมาสองเดือนแล้วม้า” เขาบอกย้อยอีกครั้ง
 “แน่ใจว่าท้องกับแก” ประโยคนั้นนางย้อยเงยหน้าขึ้นสบตาลูกชาย
 “แน่ใจ” เสียงของเขาไม่ดังนัก
 “ถ้าได้ก็ออกมาหัวแดง ตาสีน้ำข้าวเป็นลูกฝรั่งละ แกจะทำอย่างไร ม้า
 กับเตี้ย และน้อง ๆ จะเอาหน้าไปไว้ที่ไหน แกคิดบ้างหรือเปล่า”
 “ลูกผมจริง ๆ ม้า...ตั้งแต่อยู่กับผม เขาก็ไม่ได้...เอ่อ”
 “ไม่ได้ให้ใครเช่า ไม่ได้รับแขกอีกเลย...แล้วนี่ มันไม่ได้เอาโรครักไข้เจ็บมาให้
 แกด้วย”

(จุฬามณี, 2560 : 16)

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถเห็นวาทกรรมโสเภณีความหมายโรครักไข้ คือ หญิงสาวบริการที่รับปลดเปลื้องความใคร่ของชาย เป็นอาชีพที่สังคมเชื่อว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์มากที่สุด เนื่องจากหญิงสาวโสเภณีให้บริการแก่ผู้ชายหลายคน ดังเห็นได้จากคำกล่าวที่ว่า “มันไม่ได้เอาโรครักไข้เจ็บมาให้แกด้วย” ดังนั้น ผู้คนในสังคมไทยจึงมีมุมมองต่อหญิงโสเภณีว่าเป็นหญิงที่สกปรก เป็นหญิงไม่ดี สามารถมีความสัมพันธ์กับชายหลายคนได้และนำโรคทางเพศสัมพันธ์มาติดต่อไปถึงผู้รับบริการได้ง่าย

2. วาทกรรมโสเภณีในความหมายนางงาม

โสเภณีมาจากคำว่า “นครโสเภณี” เป็นคำบาลีสันสกฤตโบราณชมพูทวีป มีความหมายเดียวกับ “หญิงงามเมือง” หมายถึง ผู้หญิงที่ประกอบอาชีพที่ทำให้เมืองงาม เป็นผู้ที่ให้บริการทางเพศแก่ผู้ชาย (อภิัญญาเพ็ญฟูสกุล, 2546) ดังนั้น โสเภณีในความหมายนางงาม คือ เป็นผู้ให้บริการที่ต้องสนองความใคร่หรือความต้องการของผู้ชาย มีการแต่งกายสวยงามสามารถทำให้ผู้ชายผ่อนคลายได้ จากการศึกษา นิยายเรื่อง *กรงกรรม* ได้สร้างวาทกรรมความหมายนางงามให้กับโสเภณี คือ ผู้หญิงสาวสวย หน้าตาดี และแต่งกายสวยงามทันสมัย เพื่อสร้างอารมณ์เสน่ห้ให้แก่ผู้ชาย เช่น นวนิยายในตอนตัวละครหญิงเรณูที่เคยเป็นโสเภณีเข้าร้านแต่งตัวสวยงาม สวมเสื้อทันสมัย ดังความว่า

เธอมองเข้าไปในร้าน ก็พบว่าบรรดาลูกค้าที่กำลังเลือกซื้อสินค้าต่างก็หันมามองที่เธอและตัวเธอแทบจะเป็นตาเดียวกัน แน่นนอนว่าคนเหล่านั้นไม่สามารถเห็นสายตาของหญิงสาวที่อยู่ในชุดกางเกงเอวสูงสีเขียวน สีเสื้อตัดจากผ้าซีฟองพื้นสีเหลืองดอกสีด้าจับจีบรอบคอ สอดชายเสื้ออยู่ในกางเกง เพราะเธอคาดแว่นกันแดดปิดบังสายตาไว้

[...]

“เอ่อ...เรณูเขา...เอ่อ”
 “ไม่ต้องบอกก็รู้หรือว่าสารรูปอย่างอื่น จะทำงานอะไรได้ แต่งเนื้อ แต่งตัว แต่งหน้าทาปากอย่างนี้ มันต้องเป็นกะหรี่แน่ ๆ”

(กรงกรรม. 2560 : 10)

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถเห็นวาทกรรมโสเภณีในความหมายนางงาม การแต่งกายของตัวละครเอก ที่ “เสื้อตัดจากผ้าซีฟองพื้นสีเหลืองดอกสีด้า” และ “แต่งเนื้อ แต่งตัว แต่งหน้าทาปาก” เป็น

วาทกรรมทำให้เห็นว่าผู้ที่ประกอบอาชีพโสเภณีนั้น ส่วนมากจะเป็นผู้หญิงที่แต่งหน้าตาสีฉูดฉาด มีการแต่งตัวสวยงามเสมอ ต่างจากหญิงธรรมดาที่มีการแต่งกายแบบเรียบง่าย และยังสามารถเห็นได้ว่า ในมุมมองบุคคลสังคมไทยมองว่า โสเภณีใช้ความงามช่วยยั่ววนให้ผู้รับบริการหลงไหล

นวนิยายในตอนที่ว่าละครเอกเรณูเคยมีอาชีพโสเภณีมีการแต่งหน้าแต่งกายสวยงาม ไม่ยอมลดความงาม ดังความว่า

ตัวแม่ค้าที่เคยอยู่ “บาร์” ในตาสลิมมาก่อนนั้น ไม่ยอมลดเรื่องแต่งตัว แต่อย่างใด... หน้าขาวนวลด้วยแป้งตลับ ปากนั้นยังคงแดงสด เปลือกตามีสีส้มอ่อน ๆ ชับ ใบหน้าให้สดใส คิ้วกันจนโก่งและเขียนจนโค้งอย่างมีอาชีพอย่างเดียวที่เรณู ไม่ได้ทำ คือ ตัดขนตาปลอมออกมาด้วย

(กรงกรรม. 2560: 87)

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถเห็นวาทกรรมโสเภณีในความหมายนางงามว่า โสเภณีมีลักษณะภายนอกที่มีการแต่งหน้าตาสีฉูดฉาดและมีการแต่งกายที่สวยงามถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้ และดึงดูดผู้ชายเกิดความชื่นชอบ จากการใช้ภาษาบรรยายลักษณะตัวละครว่า “ไม่ยอมลดเรื่องแต่งตัว” “หน้าขาวนวลด้วยแป้งตลับ” “ปากแดงสด” “คิ้วกันจนโก่งและเขียนจนโค้ง” และ “ตัดขนตาปลอม”

นวนิยายในตอนที่ว่าละครเอกเรณูแต่งหน้าแต่งตัวสวยงามเสมอทำให้เป็นเอกลักษณ์ที่คน จำได้ ดังความว่า

เรณูก็คือเรณู คือต้องแต่งหน้า เขียนคิ้วทาปากแดง ใส่เสื้อผ้าสีฉูดฉาด จนกลายเป็นเอกลักษณ์ที่คนจำได้

(จุฬามณี, 2560: 154)

จากตัวอย่างข้างต้น จากการบรรยายว่า “ต้องแต่งหน้า เขียนคิ้วทาปากแดง ใส่เสื้อผ้าสีฉูดฉาด” สามารถเห็นถึงวาทกรรมโสเภณีในความหมายนางงาม โสเภณีมีการแต่งหน้าเข้มและแต่งกายที่ยั่ววนเพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างอาชีพ ทำให้ผู้รับบริการเกิดความสนใจและสามารถผ่อนคลายเป็นได้

สามารถสรุปได้ว่า การใช้ภาษาในการบรรยายลักษณะการแต่งกายของโสเภณีและความคิดของคนรอบข้างที่มีต่อโสเภณี เป็นการสร้างวาทกรรมในด้านความงามให้แก่โสเภณีโดยมีค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับเรื่องการแต่งกายเป็นพื้นฐานช่วยสร้างวาทกรรมในนวนิยายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. วาทกรรมโสเภณีในความหมายสินค้า

โสเภณีความหมายสินค้า หมายถึง หญิงโสเภณีมีความงามที่เหมาะสมเป็นสินค้าที่สามารถซื้อได้ด้วยเงิน จากการศึกษาพบว่า โสเภณีที่มีความหมายสินค้าในนิยายเรื่อง *กรงกรรม* คือ ผู้หญิงถือตนเองเป็นสินค้า ขายบริการเพื่อตอบสนองความใคร่หรือความต้องการของผู้ชายและรับเงินทองเป็นค่าตอบแทน ดังเช่น

นวนิยายในตอนที่ว่าเพื่อนของเรณูเสียตายนางที่ให้อาหาร และเพื่อนยังมีความคิดว่านอนกับผู้ชายก็คืนก็ครั้งก็สามารถรับเงินทองเป็นค่าตอบแทนแล้ว ดังความว่า

“อีนุ มึงแพ้ไม่ได้นะ กูจะบอกอะไรให้ก็ได้ ฟังจากที่มึงเล่า มันทก็สาแก่ใจกูอยู่นะ”

หัวคิ้วของเรณูขมวดเข้าหากัน

“ที่กูยอมให้เงินทองมึงมา จึงไม่คิดว่า จริง ๆ แล้วกูก็เสียดาย

“แล้วพี่ใจป้าให้ฉันทำไม”

“กูรู้ง ถ้ามันทำสำเร็จ มันจะมีชีวิตใหม่ กูไปนอนกับไอพวกนี้ก็คืนก็ครั้ง
เงินทองนั้นก็กลับมาอีก”

(จุฬามณี, 2560: 181)

จากตัวอย่างข้างต้น ตัวละครหญิงอยู่แวดล้อมด้วยเพื่อนที่เป็นโสเภณีพูดว่า “กูไปนอนกับไอพวกนี้ก็คืนก็ครั้ง เงินทองนั้นก็กลับมาอีก” สามารถเห็นโสเภณีที่มีความหมายสินค้านี้ว่า หญิงสาวโสเภณีถือตนเองว่าเป็นสินค้าประเภทหนึ่งที่มีชีวิต มีความคิดว่าผู้รับบริการเป็นผู้ที่มีฐานะร่ำรวย การให้บริการตามความต้องการของผู้ชายจะได้รับเงินทองเป็นสิ่งตอบแทน สามารถหากินได้ง่าย

4. วาทกรรมโสเภณีในความหมายคนยากจน

ความยากจน หมายถึง ฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตตามมาตรฐานขั้นต่ำหรือมีรายได้ต่ำกว่ามาตรฐานคุณภาพชีวิตขั้นต่ำที่ยอมรับได้ในสังคม จากการศึกษาพบว่าโสเภณีที่มีความหมายคนยากจนในนิยายเรื่อง *กรรมกรรม* คือ หญิงสาวในบ้านต้องมาประกอบอาชีพโสเภณีเพราะความยากจน เช่น นวนิยายตอนที่ตัวละครเอกเธอมีครอบครัวยากจน และมีพี่น้องทั้งหมดสิบคน ไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ มีความรู้เพียงแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังความว่า

เธอบอกกับเขาว่า เธอเกิดในครอบครัวยากจนข้นแค้น มีพี่น้องนับทั้งตัวเธอ
ด้วยมีจำนวนสิบคน ความรู้ก็มีเพียงชั้นประถม 4 บ้านของเธออยู่ ตำบล
เกรียงไกร อำเภอมือง ระหว่างโดยสายรถไฟมาจากสถานีบ้านตาคลีมาที่
สถานีชุมแสง ถึงบึงบอระเพ็ด

(จุฬามณี, 2560: 14)

จากตัวอย่างข้างต้น มีการบรรยายพื้นฐานครอบครัวที่ทำให้ตัวละครกลายเป็นโสเภณี เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ในสังคม ดังที่ประโยค “เกิดในครอบครัวยากจนข้นแค้น มีพี่น้องนับทั้งตัวเธอด้วยมีจำนวนสิบคน” ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งให้ผู้หญิงกลายเป็นโสเภณี เป็นการสร้างวาทกรรมโสเภณีที่มีความหมายคนยากจน ผู้ที่มีรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต จะไม่ได้รับการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำ จึงมีโอกาสสูงที่จะไปประกอบอาชีพโสเภณีเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง และรับผิดชอบแก้ไขปัญหายากจนในบ้าน

5. วาทกรรมโสเภณีในความหมายบุคคลที่มีการศึกษาน้อย

บุคคลที่มีการศึกษาน้อย หมายถึง กลุ่มโสเภณีมักจากมีการศึกษาขั้นต่ำ ไม่มีโอกาสที่จะเรียนหนังสือ จากการศึกษาพบว่า โสเภณีในความหมายบุคคลที่มีการศึกษาน้อยในนิยายเรื่อง *กรรมกรรม* คือ หญิงที่มีอาชีพโสเภณีนั้นมักจะเป็นคนยากจน ไม่ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาระดับสูง จึงมีความรู้ที่น้อย ดังนี้

นวนิยายตอนที่ตัวละครหญิงเกิดในครอบครัวยากจน มีการศึกษาน้อย มีความรู้เพียงแค่
ประถมศึกษาปีที่ 4 ดังความว่า

เธอมันก็แค่ลูกชานาที่ต้องเช่านาเขาทำ มีแม่ยึดหาบเร่ขายขนมช่วงหมด
ฤดูทำนา มีพ่อหาปลาห่านก ช่วยกันหาเงินเข้าบ้านมาอีกทาง การศึกษารึก็
แค่ ป.4 พออ่านออกเขียนได้

(จุฬามณี, 2560: 160)

จากการบรรยายข้างต้น สามารถเห็นวาทกรรมโสเภณีในความหมายบุคคลที่มีการศึกษาน้อยว่า ระดับการศึกษาของโสเภณีจะได้การศึกษาน้อยและมักจะเป็นคนยากจน ไม่มีโอกาสที่จะเรียนหนังสือ และชีวิตไม่มีทางเลือกที่ดีกว่า จึงต้องตัดสินใจเป็นโสเภณีเพื่อแลกกับเงินมาแก้ไขปัญหายากจนในบ้าน และด้วยความคิดที่ว่า อาชีพโสเภณีไม่ต้องใช้ความรู้ความสามารถ ก็สามารถหาเงินได้ คนที่ไม่ได้รับการศึกษาในระดับสูงจึงมักเลือกที่ประกอบอาชีพโสเภณี

6. วาทกรรมโสเภณีในความหมายบุคคลที่มีความชำนาญด้านการขายบริการ

บุคคลที่มีความชำนาญด้านการขายบริการ หมายถึง กลุ่มโสเภณีเป็นผู้ผ่านประสบการณ์ในการให้บริการความต้องการทางเพศของผู้ชาย จากการศึกษพบว่า โสเภณีที่มีความหมายบุคคลที่มีความชำนาญด้านการขายบริการในนิยายเรื่อง *กรรมกรรม* คือ ตัวละครโสเภณีเน้นที่การมีประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้รับบริการเกิดความชื่นชอบยอมจ่ายเงิน ดังเช่น

นวนิยายตอนที่ตัวละครตี๋ไม่มีเหรียญจ่ายค่าขนมแม่แม่ค้า และกล่าวถึงตัวเองทำงานในบาร์ที่ตาคลี จึงชวนแม่ค้าที่มีประสบการณ์มาร่วมงานด้วย ดังความว่า

ตี๋มได้ยื่นเรื่องที่คุยกันดูจะกวนใจเรณู จึงตัดรำคาญ ด้วยการยื่นแบงก์สิบไป
ให้ไปค่าขนม....

“เหรียญไม่มีแม่คุณ แค่อสองบาทเอง”

“มีแต่แบงก์ร้อย ถ้าไม่มีทอน ฉันทกินพรีนะ”

ระหว่างส่วนหาเงินเหรียญทอน ปากนางแม่ค้าก็ว่า “ไปรวยอะไรกันมาเน้อ
พกแบงก์สิบแบงก์ร้อยเป็นพอน ๆ”

“ทำงานอยู่ในบาร์ที่ตาคลีจ๊ะ...อยากไปมั่งไหมล่ะ”

“อยากนะอยากอยู่ แต่ติดที่ว่ากลัวมันจะขายไม่ออก เพราะมันแก่แล้วมันก็มี
มีเจ้าของคาโตอยู่ด้วย”

“ยิ่งแก่แล้ว ใช้งานมาแล้ว ถือว่ามีประสบการณ์เยอะ พวกไอ้ก้นมันยังชอบ
นะนั่น”

(จุฬามณี, 2560: 166)

จากตัวอย่างข้างต้น มีคำพูดของตัวละครที่เป็นโสเภณี “ยิ่งแก่แล้ว ใช้งานมาแล้ว ถือว่ามีประสบการณ์เยอะ พวกไอ้ก้นมันยังชอบนะนั่น” สามารถเห็นถึงวาทกรรมโสเภณีในความหมายบุคคลที่มีความชำนาญด้านการขายบริการ จูงใจให้ผู้ใช้บริการหลงใหลในเสน่ห์ และเกิดความชื่นชอบในตัวเธอ และยิ่งเห็นได้ว่า ผู้หญิงเป็นแค่วัตถุสิ่งของที่สนองความต้องการทางเพศของผู้ชายเท่านั้น เมื่อเกิดอารมณ์ทางเพศขึ้น ผู้ชายจะต้องการที่จะร่วมรักกับผู้หญิงสักคนหนึ่งโดยไม่สนใจว่าผู้หญิงที่ตนเองร่วมรักจะมีอายุช่วงวัยใด วาทกรรมดังกล่าว ประกอบสร้างจากสภาพแวดล้อมที่ตัวละครมีอาชีพโสเภณีเป็นผู้เล่าประสบการณ์

7. วาทกรรมโสเภณีในความหมายบุคคลที่ถูกดูถูกเหยียดหยาม

บุคคลที่ถูกดูถูกเหยียดหยาม หมายถึง กลุ่มโสเภณีเป็นกลุ่มคนที่ไม่มีการศึกษาและไร้ศักดิ์ศรี คนในสังคมไทยไม่สามารถยอมรับได้ จากการศึกษพบว่า โสเภณีที่มีความหมายบุคคลที่ถูกดูถูกเหยียดหยามในเรื่อง *กรรมกรรม* บุคคลในสังคมไทยมีมุมมองต่อโสเภณีว่าเป็นหญิงที่ชนชั้นต่ำ และเป็นหญิงที่ไร้ค่า ดังเช่น

นวนิยายตอนที่ตัวละครนางย้อยไม่ไว้ใจลูกชายของตนมีเมียที่เป็นโสเภณี กล่าวว่าคุณชายเห็นค่าของโสเภณีมากกว่าครอบครัวและยอมยกยอกเงินให้โสเภณี ดังความว่า

“ม้าไม่ไว้ใจแก” นางย้อยบอกลูกชายตาม

“แล้วผมเคยยกยอกเงินม้าหรือเปล่า”

“ตะก่อนอาจจะไม่เคย แต่ตอนนี้แกมีเมียเป็นกะหรี่ปะแล้ว ...แกอาจจะมี

เมียกะหรี่ปะดีกว่าพ่อแม่พี่น้องก็ได้” นางย้อยจงใจ “กต” เรณูให้ต่ำต้อย....

กตดันให้ลูกชายทิ้งผู้หญิงไร้ค่าเสีย

(จุฬามณี, 2560: 18)

จากตัวอย่างข้างต้น มีคำพูด “แต่ตอนนี้แกมีเมียเป็นกะหรี่ปะแล้ว” และความคิดที่ตัวละครต้องการ “กตดันให้ลูกชายทิ้งผู้หญิงไร้ค่า” เป็นการใช่วาทกรรมโสเภณีในความหมายบุคคลที่ถูกดูถูกเหยียดหยามว่า โสเภณีเป็นอาชีพที่ต่ำต้อยของสังคม เป็นหญิงที่อยู่ในชนชั้นต่ำและเห็นแก่เงิน หากผู้ใดมีเงิน โสเภณีจะให้บริการตามความต้องการของผู้ชายเพื่อรับเงินทองเป็นสิ่งตอบแทนจากผู้ชายที่ใช้บริการนั้น ๆ และรู้จักวิธีการในการเอาใจลูกค้า ทำให้ผู้ใช้บริการยอมทำทุกอย่าง ตัวละครที่ในฐานะเป็นแม่ไม่ไว้ใจลูกชายของตัวเองเนื่องจากเชื่อว่าการที่ลูกชายคบกับหญิงที่เคยเป็นโสเภณี จึงทำให้ลูกชายซึมซับสภาพแวดล้อมของหญิงโสเภณีด้วยจนทำให้นิสัยของลูกชายตัวเองเปลี่ยนไป

นวนิยายตอนที่ตัวละครนางย้อยกังวลที่ลูกชายจะยอมยกยอกทุกอย่าง รวมถึงสิ่งที่มีค่าที่บ้านไปให้เมียที่เคยเป็นโสเภณี ดังความว่า

ตอนที่บุญปลุกกราบงานถึงเหตุการณ์เมื่อวาน กมลที่อยู่หลังบ้านแอบฟัง

ความอยู่... พอถือบ้านน้ำชาออกมา เขาก็บอกว่า “ม้า ๆ น้ำชาได้แล้ว”

“มันขนอะไรไปบำรุงบำเรอเมียกะหรี่ปะมันบ้าง”

“ม้าไปพูดถึงเขาอย่างนั้นได้อย่างไร”

“ก็มันเป็นกะหรี่ปะจริง ๆ”

“แต่ตอนนี้เขามาเป็นเมียตัวเฮียแล้ว ต่ำเขา ประจานเขา ก็เหมือน ยืนตบหน้าตัวเองกลางตลาดนะม้า”

“ไม่ต้องมาสอนกู”

“งั้น กินน้ำชาหน่อยนะ จะได้ใจเย็น ๆ”

(จุฬามณี, 2560: 39)

จากตัวอย่างข้างต้น คำพูดของตัวละคร “ก็มันเป็นกะหรี่ปะจริง ๆ” แสดงถึงตัวแทนความคิดของคนในสังคม มองโสเภณีว่าเป็นหญิงที่ไม่ดี เลวร้าย ไม่ควรค่าแก่การคบหาสมาคมด้วย เป็นการใช่วาทกรรมโสเภณีเป็นผู้หญิงที่ต่ำต้อย ถูกดูถูกเหยียดหยาม โสเภณีเป็นอาชีพของคนชั่วช้าและเป็นอาชีพที่ต่ำช้าน่ารังเกียจ

สามารถสรุปได้ว่า การใช้ภาษาเพื่อบรรยายภาพของโสเภณีมักจะเป็นภาพที่เกี่ยวกับฐานะหรือสถานภาพของอาชีพนี้ในสังคมว่าเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย ผู้คนในสังคมต่างแสดงการรังเกียจและประณามว่าเป็นหญิงคนชั่ว ทำให้โสเภณีถูกจัดเป็นชนชั้นต่ำของสังคม จึงเป็นกระบวนการสร้างวาทกรรมให้โสเภณีเป็นผู้ที่ถูกดูถูกเหยียดหยาม

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาประเด็นวาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในนวนิยายเรื่อง *กรงกรรม* ของจุฬามณี เล่มที่ 1 พบว่า การใช้ภาษาในการบรรยายลักษณะตัวละคร ความคิด รวมไปถึงบทสนทนาของตัวละคร ทำให้เห็นวาทกรรมโสเภณีในนวนิยายเรื่องนี้มีความหมายจำนวน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) วาทกรรมโสเภณีในความหมายโรคร้าย โสเภณีเป็นผู้หญิงที่มีอาชีพขายบริการต้องสนองความใคร่หรือความต้องการของผู้ชาย อาจจะผ่านผู้รับบริการต่าง ๆ สามารถนำโรคทางเพศสัมพันธ์มาติดต่อไปถึงผู้รับบริการได้ง่าย 2) วาทกรรมโสเภณีในความหมายนางงาม ลักษณะทางกายภาพของหญิงโสเภณี คือ มีการแต่งกายสวยงามเสมอ เพื่อสร้างอารมณ์เสน่ห์ทางเพศแก่ผู้ชาย 3) วาทกรรมโสเภณีในความหมายสินค้า โสเภณีถือตนเองว่าเป็นสินค้าประเภทที่มีชีวิต มีการให้บริการตามความต้องการของผู้ชายเพื่อรับเงินทองเป็นสิ่งตอบแทน 4) วาทกรรมโสเภณีในความหมายคนยากจน โสเภณีมักจะเกิดในครอบครัวยากจน มีการประกอบอาชีพโสเภณีเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนในบ้าน 5) วาทกรรมโสเภณีในความหมายบุคคลที่มีการศึกษาน้อย ระดับการศึกษาของโสเภณีจะได้การศึกษาน้อยและมักจะเป็นคนยากจน ไม่มีโอกาสที่จะเรียนหนังสือ และมีความคิดที่ว่า อาชีพโสเภณีไม่ต้องใช้ความรู้ความสามารถ ก็สามารถหาเงินได้ 6) วาทกรรมโสเภณีในความหมายบุคคลที่มีความชำนาญด้านการขายบริการ โสเภณีที่มีประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้ชายเกิดความชื่นชอบ และยินยอมที่จะจ่ายเงินมากขึ้น และ 7) วาทกรรมโสเภณีในความหมายบุคคลที่ถูกดูถูกเหยียดหยาม มักจะเป็นหญิงที่ไร้ค่าและถูกคนรอบข้างดูถูกเห็นแก่เงิน รู้จักวิธีการในการเอาใจผู้ชาย ทำให้ผู้ชายยอมยกยอกเงินในบ้านมาให้ตนเอง ผลการศึกษาข้างต้นทำให้เห็นถึงสังคมที่ยังคงมีความคิดในแง่ลบต่อโสเภณีและกระบวนการนี้ยังทำหน้าที่สร้างลักษณะและความหมายของโสเภณีตามวาทกรรมกระแสหลักที่สังคมมีความเข้าใจต่อโสเภณี

จากการวิเคราะห์วาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในนวนิยายเรื่อง *กรงกรรม* ของจุฬามณี มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

ในนวนิยายเรื่อง *กรงกรรม* ของจุฬามณี ผู้วิจัยเห็นว่าโสเภณีในนวนิยายมีความหมายโรคร้าย ความหมายคนยากจน และความหมายสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชเนตตี ทินนาม (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ประวัติศาสตร์วาทกรรมความรุนแรงต่อผู้หญิงในสื่อ พ.ศ. 2449 - 2519 ผลการศึกษาพบว่า วาทกรรมโสเภณีในสื่อ สามารถเห็นได้ว่า โสเภณีเป็นผู้หญิงที่ให้บริการแก่ผู้ชายต่าง ๆ มีการติดเชื่อโรคทางเพศสัมพันธ์ได้ง่ายและยังสามารถนำโรคทางเพศสัมพันธ์มาติดต่อไปถึงผู้รับบริการคนอื่นได้ง่าย โสเภณีเกิดขึ้นเพราะฐานะยากจน หญิงสาวหลายคนเลือกประกอบอาชีพโสเภณีเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนภายในครอบครัว โสเภณีเป็นสินค้า ซึ่งเป็นชุดความคิดที่ตอกย้ำให้คนเห็นอำนาจของเงินในฐานะเครื่องมือที่สร้างความสุขสบายให้แก่ชีวิต นอกจากนี้ ในความหมายยากจน และความหมายนางงาม ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤต โสดาลี (2564) ได้ศึกษาเรื่อง โครงสร้างสังคมและวิถีของหญิงโสเภณีที่อยู่ในวรรณกรรมไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2480-2509 ผลการศึกษาพบว่า ความยากจนเป็นเหตุการณ์หนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงต้องตัดสินใจมาประกอบอาชีพโสเภณีด้วยตัวเอง ด้วยความเชื่อที่ว่า หากเธอเป็นโสเภณีจะสามารถใช้เวลาเพียงสั้น ๆ ในการหาเงินได้จำนวนมหาศาล โสเภณีได้คิดวิธีการดึงดูดลูกค้าโดยการใช้เสน่ห์ของตนในด้านรูปร่าง จริต และเครื่องแต่งกายเพื่อเร้าอารมณ์ทางเพศ แม้ว่าโลกจะถูกปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียม แต่โสเภณีก็ไม่อาจเลิกอาชีพนี้ได้เพราะต้องการค่าจ้างและต้องการที่จะเป็นเสาหลักของครอบครัว ผลการศึกษาที่สอดคล้องกันในหลายมิติดังกล่าว จึงเป็นการตอกย้ำ วาทกรรมโสเภณีในความหมายต่าง ๆ ทำให้เห็นถึงคนในสังคมไทยมีมุมมองต่อโสเภณีว่าเป็นหญิงชั่ว หญิงไม่ดีอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์วาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในนวนิยายเรื่อง กรงกรรม ของจุฬามณี มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับคนและสังคม

1) ควรนำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้กับกลุ่มบุคคลที่ไม่เข้าใจและไม่สามารถยอมรับกลุ่มอาชีพโสเภณีได้ เพื่อให้มีทัศนคติใหม่ต่อโสเภณี

2) ควรนำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้กับกลุ่มบุคคลที่เป็นโสเภณี เพื่อให้คนกลุ่มนี้สามารถป้องกันตัวเองได้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาโสเภณีในนวนิยายของจุฬามณีในประเด็นอื่น ๆ เช่น อัตลักษณ์ของโสเภณีหรือภาพแทนโสเภณีในนวนิยายเรื่อง กรงกรรม ของจุฬามณี เป็นต้น

2) ควรศึกษาวาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในนวนิยายของนักประพันธ์อื่น เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างทางวาทกรรมของโสเภณี

เอกสารอ้างอิง

กฤต โสดาลี. (2564). โครงสร้างสังคมและวิถีของหญิงโสเภณีที่อยู่ในวรรณกรรมไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2480-2509. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 29(1), 1-25.

จุฬามณี. (2560). กรงกรรม เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แสวดาว.

ชเนตตี ทินนาม. (2551). ประวัติศาสตร์วาทกรรมความรุนแรงต่อผู้หญิงในสื่อ พ.ศ. 2449-2519 (วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฟาร. (2543). วาทกรรมการพัฒนา. กรุงเทพฯ : วิชาษา.

เด่น รักซ้อน. (2545). โสเภณี (วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ตรีศิลป์ บุญขจร. (2541). นวนิยายกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์.

ธวัชพล ทองอินทราช. (2563). วาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในสังคมไทย. (ดุชนิพนธ์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การเมืองและการบริหารจัดการ). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปัญชา มินทรชินทร์. (2504). การโสเภณีในกรุงเทพและธนบุรี. ม.ป.ท.

พีรทรัพย์ วิชิตรชนิกร และ วรรัชชล คั้วตรี. (2560). ปุ่มหลัง “โสเภณี” ในสยามประเทศ. สืบค้นจาก <https://www.gqthailand.com/culture/article/behind-the-red-light>

สรณัฐ ไตลังคะ. (2550). เรื่องสั้นไทยแนวคตินิยมสมัยใหม่ พ.ศ. 2507-2516. (ดุชนิพนธ์ สาขาวิชา วรรณคดีและวรรณคดีเปรียบเทียบ). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภางค์ จันทวานิช. (2553). ทฤษฎีสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หัชชากร วงศ์สายัณห์ และพรทิพย์ อ่ำพัฒน์. (2561). ปัญหาโสเภณีในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. ใน การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษาชั้นมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561 (น.577-587.). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

อภิญา เพ็องฟูสกุล. (2546). อัตลักษณ์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

อัญมณี ภักดีมวลงน วิรัชฐา อุเทศนันท์ และกฤต โสดาลยานนท์. (2562). ภาพตัวแทนของโสเภณีในละครโทรทัศน์. วารสารการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2(3), 26-50.